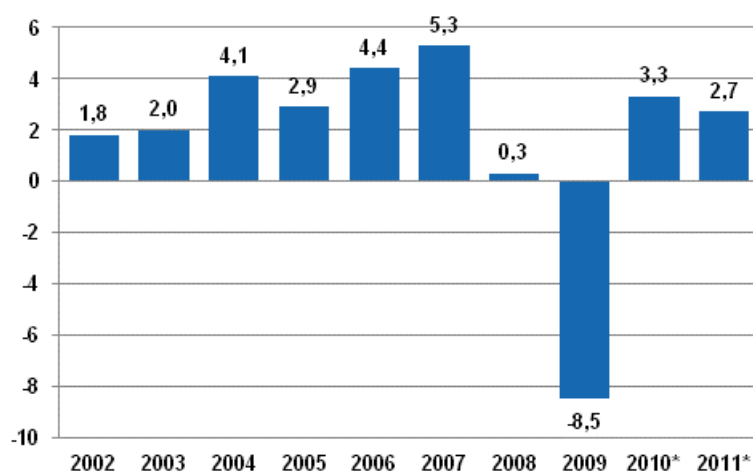

Kansantalouden tilinpito 2011

Bruttokansantuote kasvoi 2,7 prosenttia viime vuonna, kotitalouksien tulojen kasvu pysähtyi

Bruttokansantuotteen volyymi kasvoi 2,7 prosenttia vuonna 2011 Tilastokeskuksen tarkistettujen ennakkotietojen mukaan. Maaliskuussa julkaistujen ensimmäisten ennakkotietojen mukaan kasvu oli 2,9 prosenttia. Bruttokansantuote oli viime vuonna 189 miljardia euroa. Kansantuote jäi viime vuonna reaalisesti edelleen 3 prosenttia pienemmäksi kuin vuonna 2008. Kansantalouden tuloja kuvaava kansantulo kasvoi viime vuonna reaalisesti yhden prosentin.

Bruttokansantuotteen volyymin vuosimuutos, prosenttia

Arvonlisäyksen volyymi kasvoi edelleen vuonna 2011 useimmilla toimialoilla vuoden 2009 ennätysmäisen pudotuksen jälkeen. Teollisuusaloista kasvua lisäsivät eniten kemianteollisuus ja eräät metalliteollisuuden alat. Sen sijaan elektroniikkateollisuuden arvonlisäys väheni merkittävästi. Palvelualoista kasvua lisäsivät eniten liike-elämän palvelut, terveys- ja sosiaalipalvelut sekä kiinteistöalan toiminta.

Tuotantoa lisäsi kaikkien kysyntäerien kasvu. Nopeimmin kasvoivat investoinnit, 6,8 prosenttia. Viennin volyymi kasvoi 2,6 prosenttia ja tuonnin volyymi 5,7 prosenttia. Yksityiset kulutusmenot kasvoivat volyymiltaan 2,5 prosenttia ja julkiset kulutusmenot 0,4 prosenttia.

Yritysten varsinaisen toiminnan voittoja kuvaava toimintaylijäämä lisääntyi nimellisesti 9 prosenttia, mutta jäi edelleen selvästi pienemmäksi kuin huippuvuonna 2007. Välittömiä veroja yritykset maksoivat 12

prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna ja osinkoja arviolta 23 prosenttia enemmän. Yritysten rahoitusasema oli 2,5 miljardia euroa ylijäämäinen eli selvästi vähemmän kuin edellisenä vuonna, koska investoinnit ja varastot kasvoivat.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema sen sijaan oli kolmatta vuotta peräkkäin alijäämäinen, 1,8 miljardia euroa. Edellisenä vuonna alijäämä oli 5 miljardia euroa.

Kotitalouksien reaalityulojen kasvu pysähtyi viime vuonna. Taloudellista hyvinvointia kuvaava kotitalouksien oikaistu reaalityulo kasvoi vain 0,2 prosenttia. Siihen luetaan nettotulojen lisäksi myös julkisyhteisöjen ja järjestöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat yksilölliset palvelut kuten koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut. Palkkatulot kasvoivat nimellisesti 4,4 prosenttia, sosiaalietuudet 3,7 prosenttia ja omaisuus- ja yrittäjätulot 4,1 prosenttia.

[Kansantalouden tilinpito 2002-2011, taulukot, PDF](#)

Sisällys

1. Bruttokansantuote kasvoi 2,7 prosenttia viime vuonna, kotitalouksien tulot 0,2 prosenttia.....	4
1.1. Kemianteollisuus kasvoi, elektroniikkateollisuus supistui.....	4
1.2. Tuonti ylitti viennin.....	4
1.3. Työllisyys parani hieman.....	5
1.4. Hintojen nousu nopeutui	5
1.5. Kansantulo kasvoi reaalisesti yhden prosentin.....	5
1.6. Yritykset lisäsivät investointeja.....	5
1.7. Julkisyhteisöjen alijäämä 0,9 prosenttia bruttokansantuotteesta.....	6
1.8. Kotitalouksien reaalitulot kasvoivat 0,2 prosenttia.....	6
1.9. Vaihtotase kääntyi alijäämäiseksi.....	6
1.10. Seuraava tarkistus tammikuussa 2013.....	6

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Bruttokansantuote (BKT) markkinahintaan 1975-2011*.....	8
Tietojen tarkentuminen.....	9
Laatuseloste: Kansantalouden tilinpito.....	10

1. Bruttokansantuote kasvoi 2,7 prosenttia viime vuonna, kotitalouksien tulot 0,2 prosenttia

Suomen bruttokansantuotteen volyyymi kasvoi Tilastokeskuksen tarkistettujen ennakkotietojen mukaan viime vuonna 2,7 prosenttia. Maaliskuussa julkaistujen ensimmäisten ennakkotietojen mukaan kasvu oli 2,9 prosenttia. Kasvu tarkentui alaspäin, koska lähinnä teollisuuden väliuotekäytöstä saatiin uusia tietoja.

Bruttokansantuote eli tavaroiden ja palveluiden tuotannossa aikaansaatu arvonlisäys oli 189 miljardia euroa. Se oli runsaat 2 miljardia euroa vähemmän kuin maaliskuussa julkaistuissa ensimmäisissä ennakkotiedoissa. Kansantuote jäi viime vuonna reaalisesti edelleen 3 prosenttia pienemmäksi kuin vuonna 2008.

Taloudellista hyvinvointia kuvaava kotitalouksien oikaistu käytettävissä oleva tulo kasvoi viime vuonna reaalisesti 0,2 prosenttia ja pitkään jatkunut kasvu käytännössä pysähtyi. Maaliskuussa julkaistujen ensimmäisten ennakkotietojen mukaan kasvu oli 1,3 prosenttia. Kasvu tarkentui alaspäin, koska lähinnä yrittäjätuloista saatiin uusia tietoja. Kotitalouksien oikaistuun tuloon luetaan nettotulojen lisäksi myös julkisen sektorin ja järjestöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat yksilölliset palvelut kuten koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut.

Tilastokeskus on tarkistanut viime vuoden lisäksi myös vuosien 2009 ja 2010 kansantalouden tilinpitoa. Bruttokansantuotteen volyyymi aleni 8,5 prosenttia vuonna 2009 ja kasvoi 3,3 prosenttia vuonna 2010. Vuoden 2009 tilinpito perustuu nyt tuotekohtaisen tarjonnan ja käytön tasapainotukseen.

Sektoritileille tehtiin vähäisiä tarkistuksia myös vuosille 1975 - 2008. Lähinnä tarkistettiin työeläkelaitosten, pankkien ja yritysten maksamia veroja sekä kotitalouksien yrittäjätulojen jakautumista eri tulolähteiden kesken. Korjaukset paransivat lievästi julkisyhteisöjen rahoitusasemaa.

1.1. Kemianteollisuus kasvoi, elektroniikkateollisuus supistui

Arvonlisäyksen volyyymi kasvoi edelleen vuonna 2011 useimmilla toimialoilla vuoden 2009 ennätysmäisen pudotuksen jälkeen.

Alkutuotannon arvonlisäyksen volyyymi kasvoi 3,3 prosenttia. Sekä maa- että metsätalouden arvonlisäys kasvoivat.

Jalostustoimialojen eli teollisuuden ja rakentamisen arvonlisäyksen volyyymi kasvoi 1,8 prosenttia. Kasvua lisäsivät eniten kemianteollisuus, eräät metalliteollisuuden alat sekä talonrakentaminen. Sen sijaan elektroniikkateollisuuden arvonlisäys väheni merkittävästi.

Palvelutoimialojen arvonlisäyksen volyyymi kasvoi 2,3 prosenttia. Kasvua lisäsivät eniten liike-elämän palvelut, terveys- ja sosiaalipalvelut, kauppa sekä kiinteistöalan toiminta. Arvonlisäyksen volyyymi väheni merkittävästi vain rahoitus- ja vakuutus toiminnassa.

1.2. Tuonti ylitti viennin

Tuotantoa lisäsi kaikkien kysyntäerien kasvu. Nopeimmin kasvoivat investoinnit.

Viennin volyyymi kasvoi 2,6 prosenttia ja tuonnin volyyymi 5,7 prosenttia. Palveluiden viennin ja tuonnin lukuja tarkistettiin huomattavasti ylöspäin maaliskuussa julkaistuista ennakkotiedoista, runsaat 2 miljardia euroa. Tavaroiden ja palveluiden kaupan tase oli viime vuonna alijäämäinen ensimmäistä kertaa vuoden 1991 jälkeen.

Yksityiset kulutusmenot kasvoivat viime vuonna volyymiltaan 2,5 prosenttia ja julkiset kulutusmenot 0,4 prosenttia. Kulutusmenoja lisäsivät eniten asuminen, autojen ostot, menot tietoliikenteeseen ja ravintola- ja elintarvikemenot.

Investointien volyyymi kasvoi viime vuonna 6,8 prosenttia. Investointiaste kääntyi nousuun, se oli 19,6 prosenttia. Investoinnit koneisiin ja kalustoon kasvoivat viidenneksen ja investoinnit talonrakennuksiin noin 6 prosenttia.

1.3. Työllisyys parani hieman

Työllisten määrä kasvoi kansantalouden tilinpidon mukaan viime vuonna 1,1 prosenttia (29 000 henkilöä) ja tehtyjen työtuntien määrä 1,3 prosenttia. Työpaikat lisääntyivät eniten liike-elämän palveluissa. Työpäiviä oli yhtä monta kuin edellisellä vuonna.

Koko kansantalouden työn tuottavuus eli kiinteähintainen bruttoarvonlisäys jaettuna tehdyillä työtunneilla parani viime vuonna 0,8 prosenttia.

1.4. Hintojen nousu nopeutui

Koko kansantalouden hintataso kohosi viime vuonna 3,1 prosenttia mitattuna bruttokansantuotteen hintaindeksillä.

Kuluttajahintaindeksi nousi 3,4 prosenttia, samoin kotitalouksien kulutusmenojen hintaindeksi kansantalouden tilinpidossa. Kansantalouden tilinpidossa asumispalveluiden hintaa mitataan vuokrien muutoksella, kun kuluttajahintaindeksissä otetaan huomioon myös omistusasumisen menot. Myös vakuutus- ja rahoituspalveluiden hintakehitystä mitataan kansantalouden tilinpidossa eri tavalla kuin kuluttajahintaindeksissä.

Vaihtosuhte heikkeni edelleen, nyt 1,9 prosenttia, koska tuontihinnat nousivat enemmän kuin vientihinnat.

1.5. Kansantulo kasvoi reaalisesti yhden prosentin

Nettokansantulo kasvoi viime vuonna nimellisesti 5,2 prosenttia ja oli henkeä kohti 29 800 euroa. Suomen bruttokansantulo oli viime vuonna 190 miljardia euroa. Se oli runsaat 3 miljardia euroa pienempi kuin maaliskuussa julkaistuissa ensimmäisissä ennakkotiedoissa, koska bruttokansantuote pieneni ja ulkomaille maksettiin enemmän osinkoja kuin aiemmin arvioitiin. Brutto- ja nettokansantulo kasvoivat reaalisesti 1,0 prosenttia.

Kotitalouksien palkkatulot lisääntyivät 4,4 prosenttia ja työnantajain sosiaalivakuutusmaksut 5,3 prosenttia. Yhteensä palkansaajakorvausten osuus kansantulosta aleni hieman, 60,2 prosenttiin. Edellisellä vuonna osuus oli 60,6 prosenttia. Omaisuus- ja yrittäjätulot kansantaloudessa kasvoivat 2,3 prosenttia ja niiden osuus kansantulosta oli 24,8 prosenttia. Edellisellä vuonna osuus oli 25,5 prosenttia.

Työnantajain (vapaaehtoisia) sosiaalivakuutusmaksuja vuonna 2010 tarkistettiin alaspäin runsaat 600 miljoonaa euroa havaitun virheen vuoksi.

1.6. Yritykset lisäsivät investointeja

Yritysten toimintaylijäämä eli liikevoitto kasvoi nimellisesti 9 prosenttia edellisestä vuodesta. Sen sijaan yritysten yrittäjätulo kasvoi vain 2 prosenttia. Yrittäjätulo ottaa huomioon myös omaisuustulot ja maksetut korot ja se vastaa karkeasti voittoa ennen verojen ja osinkojen maksua.

Välittömiä veroja yritykset maksoivat viime vuonna 12 prosenttia enemmän kuin edellisellä vuonna ja osinkoja 23 prosenttia enemmän.

Yritysten kiinteät investoinnit kotimaahan lisääntyivät viime vuonna nimellisesti 12 prosenttia. Yritykset kasvattivat myös varastojaan. Investointien ja varastojen kasvun takia yritysten nettoluotonanto eli rahoitusasema oli vain 2,5 miljardia euroa ylijäämäinen, kun ylijäämä edellisellä vuonna oli lähes 9 miljardia euroa.

Rahoituslaitosten palkkiotuotot ja korkokate (välilliset rahoituspalvelut) pysyivät edellisen vuoden tasolla. Keskimääräinen korkotaso oli korkeampi kuin edellisellä vuonna. Rahoitus- ja vakuutuslaitosten rahoitusasema oli 1,5 miljardia euroa ylijäämäinen.

1.7. Julkisyhteisöjen alijäämä 0,9 prosenttia bruttokansantuotteesta

Valtionhallinnon rahoitusasema oli 6,2 miljardia euroa alijäämäinen, kun alijäämä edellisenä vuonna oli 10 miljardia euroa. Alijäämän supistumiseen vaikutti verotulojen kasvu 13 prosentilla. Maksetut tulonsiirrot kunnille ja kuntayhtymille (ml. arvonlisäveron palautus) kasvoivat 4 prosenttia, mutta tulonsiirrot sosiaaliturvarahastoille, muun muassa Kansaneläkelaitokselle, säilyivät entisellä tasolla. Valtion kulutusmenot kasvoivat nimellisesti 2 prosenttia, mutta investoinnit vähenivät 11 prosenttia.

Kuntien ja kuntayhtymien alijäämä oli 0,9 miljardia euroa, edellisenä vuonna 0,4 miljardia euroa. Kuntien verotulot kasvoivat 3 prosenttia. Kulutusmenot ja investoinnit kasvoivat nimellisesti 5 prosenttia.

Työeläkelaitosten rahoitusylijäämä oli 5,3 miljardia euroa, samaa tasoa kuin kahtena edellisenä vuonna. Eläkemaksutulot kasvoivat 6 prosenttia ja maksetut eläkkeet 8 prosenttia. Omaisuustulot kasvoivat 13 prosenttia. Muiden sosiaaliturvarahastojen talous oli tasapainossa.

Yhteensä julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 1,8 miljardia euroa alijäämäinen (0,9 prosenttia bruttokansantuotteesta), kun alijäämä edellisenä vuonna oli 5 miljardia euroa. Julkisten menojen suhde bruttokansantuotteeseen aleni hieman 54,8 prosenttiin. Edellisenä vuonna suhdeluku oli 55,8 prosenttia.

Veroaste eli verojen ja pakollisten sosiaaliturvamaksujen suhde bruttokansantuotteeseen oli viime vuonna 43,4 prosenttia, kun se edellisenä vuonna oli 42,5 prosenttia.

1.8. Kotitalouksien reaalitytulot kasvoivat 0,2 prosenttia

Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo kasvoi nimellisesti 3,4 prosenttia, mutta pysyi reaalisesti edellisen vuoden tasolla. Tulojen pitkään jatkunut kasvu pysähtyi. Kotitalouksien oikaistu käytettävissä oleva tulo kasvoi nimellisesti 3,7 prosenttia ja reaalisesti 0,2 prosenttia. Oikaistu tulo ottaa huomioon myös julkisyhteisöjen ja voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat yksilölliset palvelut kuten koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut.

Kotitalouksien saamat palkkatulot kasvoivat 4,4 prosenttia ja sosiaalietuudet 3,7 prosenttia. Omaisuus- ja yrittäjätulot kasvoivat 4,1 prosenttia. Välittömiä veroja kotitaloudet maksoivat 7 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna, koska verotus kiristyi.

Kotitalouksien kulutusmenot kasvoivat nimellisesti 6 prosenttia. Kulutusmenot olivat pienemmät kuin käytettävissä oleva tulo, joten säästämisaste eli säästön suhde käytettävissä olevaan tuloon oli positiivinen 1,0 prosenttia. Kotitalouksien kiinteät investoinnit kasvoivat 9 prosenttia asuntoinvestointien elpymisen takia. Kotitalouksien rahoitusasema heikkeni edelleen ja oli 4,5 miljardia euroa alijäämäinen.

Kotitalouksien velkaantumisaste jatkoi nousuaan ja oli 115,6 prosenttia eli suurempi kuin koskaan aiemmin. Velkaantumisaste on rahoitustilinpidoon mukaisten lainojen suhde vuoden käytettävissä olevaan tuloon. Lainoihin luetaan myös kotitalouksien osuus asunto-osaakeyhtiöiden lainoista.

1.9. Vaihtotase kääntyi alijäämäiseksi

Suomen vaihtotase kääntyi viime vuonna alijäämäiseksi ensimmäistä kertaa vuoden 1993 jälkeen. Alijäämä oli 2,2 miljardia euroa. Se syntyi lähinnä tavarakaupan alijäämästä.

Palveluiden vienti- ja tuontitietoja tarkistettiin ylöspäin yli 2 miljardia euroa, koska Tilastokeskuksen palvelujen ulkomaankauppatilasto perustui nyt vuosikyselyyn, kun se maaliskuussa perustui vain suurimmista yrityksistä saatuihin neljännesvuositietoihin. Myös ulkomaille maksettuja omaisuusmenoja tarkistettiin yli miljardi euroa ylöspäin, koska Suomen Pankin ennakkotietojen mukaan ulkomaille maksettiin enemmän osinkoja.

Vuoden 2010 palvelujen tuontia korjattiin alaspäin noin 750 miljoonaa euroa havaitun virheen vuoksi.

1.10. Seuraava tarkistus tammikuussa 2013

Vuosien 2010 ja 2011 kansantalouden tilinpitoa tarkistetaan seuraavan kerran tammikuussa 2013.

Tarkistetut ennakkotiedot perustuvat 6.7.2012 käytettävissä olleisiin tietoihin talouskehityksestä. Tarkempia tietoja kansantalouden tilinpidon menetelmistä löytyy Tilastokeskuksen internetsivuilta:
<http://tilastokeskus.fi/til/vtp/men.html>.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Bruttokansantuote (BKT) markkinahintaan 1975-2011*

Vuosi	Käypiin hintoihin, milj. euroa	Viitevuoden 2000 hintoihin, milj. euroa	Arvon muutos, %	Volyymin muutos, %	Hinnan muutos, %	BKT asukasta kohti, euroa
1975	18 018	68 238	.	.	.	3 824
1976	20 453	68 473	13,5	0,3	13,1	4 328
1977	22 433	68 637	9,7	0,2	9,4	4 734
1978	24 809	70 641	10,6	2,9	7,5	5 220
1979	28 783	75 672	16,0	7,1	8,3	6 041
1980	33 257	79 750	15,5	5,4	9,6	6 958
1981	37 590	80 776	13,0	1,3	11,6	7 831
1982	42 300	83 239	12,5	3,0	9,2	8 763
1983	47 107	85 756	11,4	3,0	8,1	9 701
1984	52 681	88 421	11,8	3,1	8,5	10 791
1985	57 311	91 341	8,8	3,3	5,3	11 691
1986	61 660	93 754	7,6	2,6	4,8	12 537
1987	66 571	97 026	8,0	3,5	4,3	13 497
1988	75 403	102 093	13,3	5,2	7,6	15 244
1989	84 291	107 277	11,8	5,1	6,4	16 979
1990	89 316	107 819	6,0	0,5	5,4	17 912
1991	85 217	101 350	-4,6	-6,0	1,5	16 997
1992	83 003	97 818	-2,6	-3,5	0,9	16 462
1993	83 914	97 024	1,1	-0,8	1,9	16 563
1994	88 404	100 569	5,4	3,7	1,6	17 374
1995	96 064	104 554	8,7	4,0	4,5	18 807
1996	99 131	108 287	3,2	3,6	-0,4	19 344
1997	107 380	115 007	8,3	6,2	2,0	20 892
1998	116 631	120 792	8,6	5,0	3,4	22 631
1999	122 321	125 513	4,9	3,9	0,9	23 680
2000	132 195	132 195	8,1	5,3	2,6	25 539
2001	139 288	135 214	5,4	2,3	3,0	26 848
2002	143 646	137 694	3,1	1,8	1,3	27 621
2003	145 531	140 465	1,3	2,0	-0,7	27 917
2004	152 266	146 260	4,6	4,1	0,5	29 124
2005	157 429	150 524	3,4	2,9	0,5	30 009
2006	165 765	157 164	5,3	4,4	0,8	31 477
2007	179 830	165 549	8,5	5,3	3,0	34 003
2008	185 670	166 035	3,2	0,3	2,9	34 944
2009	172 318	151 858	-7,2	-8,5	1,5	32 276
2010	178 796	156 905	3,8	3,3	0,4	33 336
2011	189 368	161 206	5,9	2,7	3,1	35 150

Tietojen tarkentuminen

Volyymin vuosimuutosten tarkentuminen, %

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Bruttokansantuote markkinahintaan	1. julkistus	1,6	1,9	3,7	2,1	5,5	4,4	0,9	-7,8	3,1	2,9
	Edellinen julkistus	1,8	2,0	4,1	2,9	4,4	5,3	0,3	-8,4	3,7	2,9
	Uusin julkistus	1,8	2,0	4,1	2,9	4,4	5,3	0,3	-8,5	3,3	2,7
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	0,2	0,1	0,4	0,8	-1,1	0,9	-0,6	-0,7	0,2	-0,2
Tuonti	1. julkistus	1,7	0,9	4,8	10,3	5,4	4,1	-1,3	-22,3	2,6	0,1
	Edellinen julkistus	3,2	3,2	7,4	11,4	7,9	7,0	7,5	-16,4	7,7	0,1
	Uusin julkistus	3,2	3,2	7,4	11,4	7,9	7,0	7,5	-17,2	6,9	5,7
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	1,5	2,3	2,6	1,1	2,5	2,9	8,8	5,1	4,3	5,6
Vienti	1. julkistus	5,6	1,3	3,5	7,0	10,7	4,8	-1,1	-24,3	5,1	-0,8
	Edellinen julkistus	3,3	-1,9	8,2	7,0	12,2	8,2	5,8	-21,5	7,8	-0,8
	Uusin julkistus	3,3	-1,9	8,2	7,0	12,2	8,2	5,8	-21,3	7,5	2,6
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	-2,3	-3,2	4,7	0,0	1,5	3,4	6,9	3,0	2,4	3,4
Kulutusmenot	1. julkistus	2,7	2,7	2,9	2,9	2,3	2,8	1,9	-1,3	1,9	2,6
	Edellinen julkistus	2,6	3,8	2,9	2,8	3,1	2,7	1,9	-1,6	2,1	2,6
	Uusin julkistus	2,6	3,8	2,9	2,8	3,1	2,7	1,9	-1,7	2,1	1,8
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	-0,1	1,1	0,0	-0,1	0,8	-0,1	0,0	-0,4	0,2	-0,8
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	1. julkistus	-1,0	-2,3	4,6	1,7	5,1	7,6	1,0	-13,4	0,8	4,6
	Edellinen julkistus	-3,7	3,0	4,9	3,6	1,9	10,7	-0,6	-13,3	2,6	4,6
	Uusin julkistus	-3,7	3,0	4,9	3,6	1,9	10,7	-0,6	-13,2	1,9	6,8
	Tarkentuminen, %-yks. (uusin miinus ensimmäinen)	-2,7	5,3	0,3	1,9	-3,2	3,1	-1,6	0,2	1,1	2,2

Laatuseloste: Kansantalouden tilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1

Kansantalouden tilinpito on laaja, tilastoihin perustuva kokonaisjärjestelmä, jolla kuvataan kansantalouden toimintaa. Kansantalouden tilinpidon tarkoituksena on tuottaa taloustoimiin ja niiden luokituksiin perustuva systemaattinen kuva kansantalouden rakenteesta ja sen muutoksista.

Kansantalouden tilinpidossa kuvataan kaikkien kansantaloudessa toimivien yksiköiden taloudellista (eli rahassa mitattavaa) toimintaa. Tilinpidossa esitetään Suomen kansantalouden tilaa ja kehitystä kuvaavat keskeiset tunnusluvut, bruttokansantuote ja bruttokansantulo sekä näiden komponentit. Kansantalouden tuotantoa, tuloja, tulojen käyttöä ja pääoman muodostusta kuvataan sektoreittain. Tuotanto-, työllisyys- ja pääoman muodostustiedot esitetään myös toimialoittain. Kansantalouden tilinpitoa voidaan käyttää analysoitaessa kansantalouden rakennetta, yksittäisiä osia tai piirteitä, kansantalouden kehitystä ajankohdasta toiseen tai kansantalouden suhdetta toisiin kansantalouksiin.

1.2

Kansantalouden tilinpidon järjestelmä käyttää kuvauksessaan tilastoyksiköitä ja niiden ryhmittelyjä (institutionaaliset yksiköt ja sektorit; toimipaikat ja toimialat; kotimaa ja ulkomaat; virrat ja varannot; tuotteet panos-tuotoskehikossa). Yksiköiden välillä ja sisällä tapahtuvia taloustoimia käytetään tilinpidon kuvauksen välineenä. Keskeisiä käsitteitä ovat bruttokansantuote, (brutto)kansantulo, käytettävissä oleva tulo, kulutusmenot, säästö ja nettoluotonanto /-otto. Käytetyt luokitukset liittyvät tilastoyksiköihin: institutionaalinen sektoriluokitus, toimialaluokitus, tuottajatyypiluokitus, tuoteluokitus, tasapainoerien ja taloustoimien luokitus, julkisyhteisöjen tehtäväluokitus, kulutus- ja pääomatarvikkeiden luokitukset. Kansantalouden tilinpito käyttää laajasti Tilastokeskuksen talous- ja sosiaalitalastoja, lisäksi käytetään hallinnollisia aineistoja mm. julkisen talouden laskelmia sekä Tilastokeskuksen ulkopuolella tuotettuja taloustalustoja ja eräitä erityistalustoja ja -tietoja suoraan niiden tuottajilta.

1.3

Pääomakantalaskelmissa kuvataan kansantalouden tavaroiden ja palvelujen tuotannossa käytettävää kiinteää pääomavarantoa, fyysistä poistumaa sekä arvon vähenemistä eli pääoman kulumista. Pääomakantalaskelmien tietoja käytetään kansantalouden tilinpidon mm. kiinteän pääoman kulumisen estimaatteina sekä tuottavuuslaskelmissa. Kiinteän pääoman varanto on keskeinen lähtökohta kansanvarallisuuden määrittämisessä.

1.4

Kansantalouden tilinpitoa koskeva perussäädös on Neuvoston asetus 25-06-1996: ESA95 Regulation: Council Regulation 2223/96. Se perustuu kansainväliseen kansantalouden tilinpidon suositukseen System of National Accounts, 1993. EU:n tasolla on lisäksi runsaasti tarkentavaa lainsäädäntöä ja ohjeistusta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

2.1

Kansantalouden tilinpito on muista talous- ja sosiaalitalastoista johdettu tilasto, joka laaditaan EU:n asetuksessa ja SNA:ssa määriteltyjen käsitteiden, luokitusten ja tilirakenteiden mukaisesti. Tilinpito on luonteeltaan kokonaistutkimus, jossa tulee arvioida myös ne talouden alueet, joista ei ole perustilastointia tai rekisteröintiä saatavissa, kuten esimerkiksi harmaa talous. Kansantalouden tilinpidon kohde on määritetty alueellisesti (domestic, national) talousyksikön sijainnin mukaan ja taloustoimien luonteen mukaan. Talouden kuvaus rajataan SNA:ssa ja ESA:ssa esitetyn rajauksen mukaisesti. Esimerkiksi kotitalouksien sisällä tehtävät palkattomat kotitaloustyöt eivät ole tuotantoa kansantalouden tilinpidossa.

Pääomakantatiedot pohjautuvat kansantalouden tilinpidon kiinteän pääoman bruttomuodostustietoihin (investointeihin). Pääomakanta estimoidaan investointi-kertymämenetelmään perustuvalla laskentamallilla. Kertymämenetelmässä käytetään pitkiä investointisarjoja, hintaindeksejä sekä oletuksia

pääomatarvojen eloonjäämis-/kuolleisuusfunktion muodosta ja keskimääräisistä käyttöistä. Investointikertymämenetelmää täydennetään kyselyillä ja hallinnollisilla aineistoilla.

Useat kansantalouden tilinpidon tiedot lasketaan sekä käypiin että kiinteisiin hintoihin. Kiinteähintaisissa laskelmissa on siirrytty viiden vuoden välein vaihdettavasta kiinteästä perusvuodesta vuosittain vaihtuvaan perusvuoteen. Indeksikaava säilyy kuitenkin edelleen Laspeyres-tyyppisenä.

Laadintamenetelmistä löytyy lisää informaatiota osoitteesta: <http://tilastokeskus.fi/til/vtp/men.html>

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

3.1

Kansantalouden tilinpidon sisältö, käsitteet, määritelmät ja laskentamenetelmät ovat tarkasti määriteltyjä (vrt. 1.3.). EU valvoo noudattamista säännönmukaisesti ja laskentamenetelmistä on kirjoitettu EU:n määräämät yksityiskohtaiset menetelmäkuvaukset (ks. linkki kohdassa 5). Erityisesti on huomattava, että perusaineistoista puuttuvasta ns. harmaasta taloudesta on tehty erillisiä selvityksiä ja tutkimuksia ja näiden perusteella on täydennetty kansantalouden tilinpidon laskelmia.

3.2

Kansantalouden tilinpito käyttää kaikkia mahdollisia lähdeaineistoja. Näiden antama kuva taloudesta ei yleensä ole ristiriidaton. Tilinpidon laadinnassa on siten voitava päätellä eri lähteiden tiedon laatu ja käyttökelpoisuus. Käytännössä varsinkin ennakkotietojen osalta tiedot ovat puutteellisia. Tarkkuustasoa kuvastaa ennakkolisessa kansantalouden tilinpidossa oleva tilastollinen ero, joka ilmentää sitä kysynnän ja tarjonnan välistä eroavuutta, jota ei ole voitu selvittää. Ero esitetään tietoja julkaistaessa. Lopullisissa tiedoissa kysynnän ja tarjonnan tasapainotus tehdään tarkalla tuotetasolla eikä tilastollista eroa esiinny.

Kansantalouden tilinpidon sektoreittaisia nettoluotonantoja verrataan rahoitustilinpidossa laskettuihin nettoluotonantoihin, jotka perustuvat eri lähteisiin kuin ns. reaalitylinpito. Sektoreittaisten nettoluotonantojen välinen ero julkaistaan rahoitustilinpidossa.

Investointikertymämenetelmän tuottamia pääomakantatietoja verrataan Tilastokeskuksen kyselyihin ja muihin hallinnollisiin aineistoihin. Myös investointikertymämenetelmän elinikäoletuksia verrataan kyselyihin.

3.3

Tilinpidon tarkkuutta ja osuvuutta seurataan säännöllisesti ja ennakkolukujen muuttumista tarkkaillaan. Lopulliset tiedot valmistuvat noin kaksi vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen. Tämänkin jälkeen tehdään aika ajoin aikasarjatarkistuksia taaksepäin. Tietojen tarkentuminen on seurausta lähdeaineistojen täydentymisestä ja tarkentumisesta. Asiaa on selostettu tarkemmin kohdassa 4. (julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus).

Yksittäisten aggregaattien revisiot voivat olla huomattaviakin. Viime vuosina on esimerkiksi ulkomaisiin taloustoimiin (palvelujen vientiin ja tuontiin sekä omaisuustuloihin ja -menoihin) jouduttu joskus tekemään useiden miljardien eurojen revisioita. Myös investoinnit ja varastomuutos ovat joskus tarkentuneet paljonkin. Kaikkein vähiten revisioituvat julkisyhteisöjen tiedot.

Bruttokansantuotteen vuotuinen volyymimuutos on harvoin tarkentunut enemmän kuin yhden prosenttiyksikön ensimmäisestä ennakkotiedosta tuoreimpaan tietoon.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Ensimmäiset vuositilinpidon ennakkotiedot vuodesta t valmistuvat vuoden t+1 helmikuun lopussa tai maaliskuun alussa. Ensimmäinen versio on tietosisällöltään suppeampi kuin varsinainen kansantalouden tilinpito. Tietosisältö vastaa neljännesvuosittaisen kansantalouden tilinpidon tietosisältöä, mutta sisältää lisäksi myös sektoritilien ennakkotiedot.

Vuositilinpidon toinen versio valmistuu vuoden t+1 heinäkuun alkupuoliskolla. Tällöin laaditaan ensimmäisen kerran kansantalouden tilinpito vuodesta t kaikkien reaalitylinpidon tilien osalta ja noin 90 toimialan tarkkuudella. Tarjonta - ja käyttötaulukkoja ei vielä laadita.

Kolmas versio valmistuu vuoden t+2 tammikuun lopussa ja neljäs lopullinen versio, vuoden t+2 joulukuussa. Neljäs versio sisältää yksityiskohtaiset tarjonta- ja käyttötaulukot.

Esimerkki vuoden 2011 kansantalouden tilinpidon eri versioiden valmistumisajoista:

Esimerkki vuoden 2011 kansantalouden tilinpidon eri versioiden valmistumisajoista:

Versio	Valmistumiskuukausi
1	Maaliskuu 2012
2	Heinäkuu 2012
3	Tammikuu 2013
4	Joulukuu 2013

Kun kansantalouden tilinpidon eri versioita laaditaan, käytetään hyväksi kaikki käytettävissä olevat tiedot. Kullakin kerralla vain osa tiedoista muuttuu.

Ensimmäistä versiota laadittaessa (helmikuussa vuonna t+1) käytettävissä ovat neljännesvuositilinpidon lähdeaineisto sekä esimerkiksi kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot ja valtion kirjanpito tiedot 12 kuukaudelta.

Toista versiota laadittaessa (kesä-heinäkuussa vuonna t+1) useat lähteet ovat jo lopullisia, mutta esimerkiksi teollisuuden ja joidenkin muiden toimialojen rakennetilastotiedot ovat ennakkollisia.

Kolmatta versiota laadittaessa (tammikuussa vuonna t+2) uutena tietoaineistona on käytettävissä muun muassa verotusaineisto. Lopullisina tilastoina käytettävissä ovat mm. kuntien ja kuntayhtymien taloustilastot sekä yritys- ja toimipaikkarekisteri, eri toimialojen rakennetilastot ja teollisuuden tuotetilasto.

Neljättä versiota laadittaessa (marras-joulukuussa vuonna t+2) ei käytettävissä ole enää uusia lähdetilastoja tai aineistoja, ellei jonkin lähdetilaston ilmestyminen ole poikkeuksellisesti viivästynyt. Tässä vaiheessa laaditaan tuotekohtaiset tarjonta- ja käyttötaulukot, jotka muodostavat lopullisen kansantalouden tilinpidon.

Vuotta t kuvaavat kansantalouden tilinpidon luvut julkaistaan toimiala- ja sektoritasolla helmikuun lopussa tai maaliskuun alussa t+1 (ensimmäinen edellisen vuoden ennakkotieto), heinäkuussa t+1 ja tammikuussa t+2. Lopulliset luvut laaditaan tuotetasolla tasapainotettuna normaalisti joulukuussa t+2. Pidemmällä aikavälillä voidaan myös aikasarjoja taaksepäin joutua muuttamaan esimerkiksi laskentamenetelmien, luokitusten tai käsitteiden muuttumisen takia. Seuraava aikasarjatarkistus tehtänee vuonna 2014. Kiinteähintaiset sarjat lasketaan käyttäen edellistä vuotta perusvuotena ja ketjuttamalla sarjat viitevuoden hintaisiksi.

Pääomakantatiedot päivitetään kaksi kertaa vuodessa, tammi- ja heinäkuussa.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

5.1

Keskeiset tiedot julkistetaan Tilastokeskuksen verkkosivuilla. Tilastotietokannat sisältävät yksityiskohtaisimman aineiston. Ensimmäisestä ennakkotiedosta järjestetään tiedotustilaisuus. Taulukot -julkaisu ilmestyy vuosittain painettuna. Kaikki julkaistavat tiedot ovat saatavissa myös Astika -aikasarjatietokannasta. Lisäksi tilastotiedot raportoidaan EU:n tilastovirastolle Eurostatille ja sitä kautta ne tulevat julkaistavaksi Eurostatin sekä OECD:n tietokannoissa.

5.2

Kansantalouden tilinpidon järjestelmän metatietoja ovat ESA95 ja SNA93 (vrt. kohta 1.3.) sekä eräät muut menetelmäkäsikirjat, joita on lueteltu mm. Eurostatin verkkosivuilla:

<http://forum.europa.eu.int/irc/dsis/nfaccount/info/data/index.htm#section1>

Kansantalouden tilinpito -tilaston kotisivuilta löytyy **Suomen laskentamenetelmän kuvaus:**

http://tilastokeskus.fi/til/vtp/2007/vtp_2007_2009-01-31_men_498.html. Muita metatietoja ovat esim. Tilastokeskuksen käsitteetietokannan tiedot sekä toimiala- ja sektoriluokitukset: [Tilastokeskus - tietoa tilastoista](#).

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Kansantalouden tilinpidon luvuista on saatavissa yhdenmukainen aikasarja vuositasolla alkaen vuodesta 1975. Lisäksi on historiallisia sarjoja, joista pisimmät alkavat vuodesta 1860. Kansantalouden tilinpidon tiedot ovat vertailtavissa muiden maiden vastaaviin tietoihin. Parhaiten vertailtavuus toimii EU:n ja OECD:n jäsenmaiden kesken.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Kansantalouden tilinpito on muista tilastoista johdettu tilasto, jossa yhden tiedon arviointiin useasti käytetään monia eri lähdetilastoja. Tiedoissa saattaa olla eroja tilinpidon käyttämiin lähdetietoihin verrattuna. Lähdetilastojen ja kansantalouden tilinpidon välillä saattaa olla myös käsitteellisiä eroja. Esimerkkeinä mainittakoon tilinpidon pääoman muodostuksen vs. yritysten rakennetilastojen käyttöomaisuuden käsitteet ja käytettävissä olevan tulon käsite tilinpidon ja tulonjakotilaston välillä.

Tilinpito on ainoa käytettävissä oleva koko talouden kehitystä kuvaava yhtenäinen tilasto.

Lisätietoja

Olli Savela (09) 1734 3316

Aila Heinonen (09) 1734 3338

Vastaava tilastojohtaja:

Ari Tyrkkö

skt.95@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Kansantalouden tilinpito, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1795-8881 (pdf)